

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K

J M Ě N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Miloslava Výborného a soudců JUDr. Milana Podhrázkého, Ph.D., a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **S. K.**, zastoupen Mgr. Gabrielou Kopuleťou, advokátkou se sídlem Havlíčkova 1043/11, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 4. 2018, čj. OAM-619/ZA-ZA12-K03-2017, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 22. 8. 2018, čj. 45 Az 10/2018-43,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení předmětu řízení

[1] Žalobce se u Krajského soudu v Praze (dále „krajský soud“) domáhal žalobou zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, kterým mu žalovaný podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neudělil mezinárodní ochranu.

[2] Krajský soud shora uvedeným usnesením žalobu odmítl podle § 37 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“), z důvodu neodstranění vad, pro které nebylo možno v řízení pokračovat. Uzavřel, že žalobce přes výzvu soudu ve lhůtě pro podání žaloby (ani později do vydání daného usnesení) nedoplnil žalobní body.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Proti tomuto usnesení žalobce (dále „stěžovatel“) brojí kasační stížností. Uvedl, že napadené usnesení je zatíženo nezákonností spočívající v nesprávném posouzení právní otázky, dále vadami řízení a nepřezkoumatelností spočívající v nesrozumitelnosti anebo nedostatku důvodů rozhodnutí. Stěžovatel zdůraznil, že vady žaloby odstranil řádně a včas, avšak své podání adresoval Městskému soudu v Praze (dále „městský soud“), který je krajskému soudu postoupil až po lhůtě stanovené k doplnění.

[4] Žalovaný ke kasační stížnosti pouze uvedl, že směřuje výhradně do postupu krajského soudu, a proto její posouzení ponechává na úvaze Nejvyššího správního soudu.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud po přezkoumání formálních náležitostí shledal, že kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a osobou oprávněnou (§ 102 s. ř. s.).

[6] Nejvyšší správní soud se dále zabýval přezkumem napadeného usnesení v rozsahu uplatněných kasačních důvodů (§ 109 odst. 4 s. ř. s.) a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[7] Ačkoliv stěžovatel poukázal v kasační stížnosti výslovně na kasační důvody dle § 103 písm. a), b) a d) s. ř. s., je z obsahu jeho argumentace zřejmé, že kasační stížnost podal z důvodu dle § 103 písm. e) s. ř. s. (nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo zastavení řízení). Ostatně jiné kasační námitky směřující proti usnesení o odmítnutí žaloby jsou nepřípustné (srov. rozsudky zdejšího soudu ze dne 21. 4. 2005, čj. 3 Azs 33/2004-98, č. 625/2005 Sb. NSS, anebo ze dne 5. 1. 2006, čj. 2 As 45/2005-65). Nejvyšší správní soud se tedy mohl zabývat výhradně touto kasační námitkou.

[8] Z napadeného usnesení a obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud ověřil, že stěžovatel podal žalobu k poštovní přepravě dne 17. 5. 2018. Žaloba, jejíž součástí je žádost o ustanovení zástupce, byla krajskému soudu doručena dne 21. 5. 2018. Protože žaloba nesplňovala náležitosti podle § 37 odst. 3 a § 71 odst. 1 s. ř. s., vyzval krajský soud stěžovatele usnesením ze dne 2. 8. 2018, čj. 45 Az 10/2018-41, k odstranění vad žaloby, konkrétně doplnění žalobních bodů a navržení důkazů, a to nejpozději ve lhůtě 15 dnů od doručení napadeného rozhodnutí žalovaného. Toto usnesení bylo 6. 8. 2018 doručeno ustanovené zástupkyni stěžovatele a dne 7. 8. 2018 přímo stěžovateli. Krajský soud napadeným usnesením žalobu dne 22. 8. 2018 odmítl s tím, že posledním dnem lhůty k doplnění žaloby byl čtvrtek 17. 8. 2018, stěžovatel však v dané lhůtě (ani po jejím uplynutí před vydáním usnesení krajského soudu) žalobu nedoplnil.

[9] Ze spisu krajského soudu v dané věci dále vyplývá, že stěžovatel doplnění žaloby předal dne 15. 8. 2018 k poštovní přepravě a dne 16. 8. 2018 doručil městskému soudu. Doplnění žaloby bylo adresováno městskému soudu (byl označen v záhlaví), označeno jménem stěžovatele a spisovou značkou krajského soudu. Podle úředního záznamu ze dne 21. 8. 2018, čj. 3 Na 116/2018-7, asistent soudce městského soudu telefonicky u krajského

pokračování

soudu (soudní kanceláře) dne 21. 8. 2018 v 10.40 hod. ověřil, že „*pod sp. zn. 45 Az 10/2018 je u Krajského soudu v Praze vedeno řízení, kde se žalobce jmenuje S. K., a že očekávají doplnění žaloby v této věci*“. Městský doplnění žaloby krajskému soudu odeslal dne 22. 8. 2018, ten je dle podacího razítka obdržel dne 27. 8. 2018.

[10] Uplatněná kasační námitka v dané věci spočívá výhradně v tom, že stěžovatel doplnění žaloby řádně a včas zaslal, nicméně městskému soudu, který toto podání postoupil krajskému soudu až po stanovené lhůtě a vydání napadeného usnesení. K tomu je třeba dodat, že samo stanovení této lhůty ze strany krajského soudu a její rozsah stěžovatel nikterak nerozporuje. Ve vztahu ke shora vymezené kasační námitce je v návaznosti na výše popsané skutkové okolnosti pro danou věc především podstatné, že městský soud podání stěžovatele (doplnění žaloby) obdržel již 16. 8. 2018, tedy ve lhůtě pro odstranění vad žaloby. Toto podání však bylo krajskému soudu postoupeno (odesláno) až dne 22. 8. 2018 (fakticky se do jeho dispozice dostalo až 27. 8. 2018). Zaměstnanec městského soudu dne 21. 8. 2018 telefonicky zjistil od kanceláře příslušného senátu krajského soudu, že řízení o stěžovatelově žalobě je u krajského soudu vedeno, a to sice ještě před vydáním napadeného usnesení krajského soudu o odmítnutí žaloby, nicméně taktéž již po uplynutí lhůty pro doplnění žaloby. Nelze navíc přehlédnout, že z citovaného úředního záznamu neplyne, o čem zaměstnanec městského soudu kancelář krajského soudu informoval (tedy především, zda jí sdělil, že doplnění žaloby bylo adresováno a doručeno městskému soudu).

[11] V dané věci je tedy třeba zabývat se otázkou, zda postup krajského soudu, který odmítl žalobu pro neodstranění jejích vad (nedoplnění žalobních bodů), byl zákonný, jestliže stěžovatel sice doplnil žalobu o požadované náležitosti (žalobní body) v zákonné lhůtě, toto doplnění však adresoval i zaslal místně nepřislušnému soudu, který doplnění žaloby soudu místně příslušnému postoupil až po uplynutí lhůty pro odstranění vad žaloby. Nejvyšší správní soud k takto vymezené sporné otázce dodává, že pro její řešení není určující, zda krajský soud s ohledem na citovaný úřední záznam (měl) mohl o doručení doplnění žaloby vědět, což není z citovaného úředního záznamu zcela zřejmé. Byť lze vyslovit podiv nad tím, že záznam o uskutečnění hovoru týkajícím se tak zásadního procesního úkonu, jakým doplnění žaloby bezesporu je, nebyl před vydáním usnesení krajského soudu v jeho spisu vyznačen a (zřejmě) v důsledku tohoto na tuto skutečnost nikterak nereaguje ani odůvodnění napadeného usnesení, tyto okolnosti na shora vymezené podstatě sporu nic nemění.

[12] Určující naopak musí být posouzení toho, zda včasné odstranění vad žaloby, byť u místně nepřislušného soudu, má význam pro zachování lhůty pro doplnění žaloby (odstranění jejích vad), dostane-li se takové doplnění do dispozice místně příslušného soudu až po stanovené lhůtě. K tomu je nutno poukázat na to, že pokud jde o náležitost žaloby v podobě vymezení žalobních bodů [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], žalobce „*musí ve lhůtě pro podání žaloby uplatnit alespoň jeden žalobní bod tak, aby jeho žaloba byla projednatelná (§ 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.). Pokud žalobní bod neuplatní vůbec, nebo až po lhůtě pro podání žaloby, bude žaloba odmítnuta podle § 37 odst. 5 s. ř. s.*“ (rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 3. 2018, čj. 10 Azs 65/2017-72). V projednávané věci není sporu o tom, že stěžovatel v žalobě žádný žalobní bod neuplatnil a tuto vadu žaloby odstraňoval až shora opakovaně zmiňovaným doplněním žaloby k výzvě krajského soudu.

[13] Relevantní právní úpravu v dané věci představuje především § 40 odst. 4 s. ř. s., podle něhož je lhůta zachována tehdy, „bylo-li podání v poslední den lhůty předáno soudu nebo jemu zasláno prostřednictvím držitele poštovní licence...“. Komentářová literatura k výkladu tohoto ustanovení uvádí, že „podání by zásadně mělo být adresováno soudu, který disponuje pravomocí a věcnou i místní příslušností o tomto podání rozhodnout. Je-li však podáno u jiného soudu, existují určité mechanismy, které při dodržení zákonem stanovených podmínek umožňují, aby lhůta pro podání návrhu byla zachována“ (POTĚŠIL, L. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. 2014, Praha: Leges). Jak v této souvislosti uvádí další z komentářů, „z logiky věci lze dovodit, že tak je možno vždy učinit u soudu příslušného“ (BLAŽEK, T. a kol. *Soudní řád správní – online komentář*. 2016, 3. aktualizované vydání, Praha: C. H. Beck). Zmiňované „mechanismy“ umožňující zachování lhůty (viz např. § 7 odst. 5 a 6, § 72 odst. 3 s. ř. s.) se nicméně výslovně týkají toliko podávání návrhů ve věci, nikoliv jednotlivých podání doručovaných soudu v průběhu již běžícího řízení. Toto pravidlo (tedy zachování lhůty při podání návrhu ve věci samé u místně nepřislušného soudu) ostatně potvrzuje i judikatura Nejvyššího správního soudu (viz rozsudky ze dne 16. 7. 2008, čj. 3 Ads 18/2008-48, ze dne 15. 8. 2008, čj. 8 As 2/2008-112, případně ze dne 24. 9. 2008, čj. 6 Ads 83/2008-41).

[14] V nyní projednávané věci neměl stěžovatel pochybnost o věcné a místní příslušnosti krajského soudu, neboť žalobu podal právě k němu. Tento soud pak také svým usnesením, v němž byl v záhlaví krajský soud označen, stěžovatele vyzval k odstranění vad žaloby. Stěžovatel, který byl již v té době zastoupen (právníckou osobou, mezi jejíž činnosti patří ochrana práv cizinců), nicméně doplnění žaloby adresoval i doručil den před skončením lhůty městskému soudu namísto správného krajského soudu, tedy doplnění žaloby sice doručil včas, zjevně se tak ovšem stalo u soudu (místně) nepřislušného. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že v dané věci nenastaly žádné specifické okolnosti např. v podobě chybného doručení podání adresovaného správnému (příslušnému) soudu, ani se nejednalo o situaci, v níž by mohla být příslušnost soudu jakkoliv sporná.

[15] Požadavek, aby byla podání určená konkrétnímu krajskému soudu předávána právě tomuto soudu, který dané řízení vede a je k řešení věci místně a věcně příslušný, nepředstavuje formalistický požadavek, který by snad působil omezení přístupu k soudu. Není sporu o tom, že i v případě dílčích procesních úkonů účastníků je povinností soudu, jemuž bylo doručeno podání, které nepatří jemu (není ve věci ani místně příslušný), takové podání neprodleně zaslat soudu příslušnému. Pokud ovšem účastník řízení své podání činí těsně před koncem zákonem stanovené lhůty, je na něm, aby dbal bedlivě na to, kterému soudu takové podání adresuje a zasílá. Pokud by Nejvyšší správní soud akceptoval výklad, že v již běžícím řízení lze dílčí procesní úkony a podání (a to včetně těch, jež jsou striktně zákonem lhůtovány) podávat k místně nepřislušným soudům se stejnými účinky jako u soudu příslušných se zachováním lhůty pro jejich podání, mohlo by to být problematické i z hlediska soudní praxe a vést ke vzniku nejistoty soudů, typicky pokud jde např. právě o odstraňování vad žaloby.

[16] Výše uvedeným závěrům ostatně svědčí i již existující judikatura Nejvyššího správního soudu týkající se analogické situace doplňování kasační stížnosti prostřednictvím krajského soudu, který vydal napadené rozhodnutí. V usnesení ze dne 26. 3. 2014, čj. 9 Afs 146/2013-24, Nejvyšší správní soud jednoznačně uzavřel, že je-li doplnění kasační stížnosti, k němuž byl stěžovatel vyzván dle § 106 odst. 3 s. ř. s., zasláno městskému či krajskému

pokračování

soudu, proti jehož rozhodnutí kasační stížnost směřuje, a který je následně zaslal Nejvyššímu správnímu soudu prostřednictvím držitele poštovní licence, je z hlediska posouzení včasnosti doplnění kasační stížnosti rozhodný den, kdy bylo doplnění kasační stížnosti předáno k poštovní přepravě ze strany městského či krajského soudu. Jak výslovně uvedl, „[j]e (...) logické, že dle § 106 odst. 4 s. ř. s. je lhůta k podání kasační stížnosti zachována i tehdy, když byla kasační stížnost podána u soudu, který napadené rozhodnutí vydal, čímž je stěžovatel chráněn proti důsledkům svého omylu ohledně soudu, k němuž se kasační stížnost podává. Takovou ochranu však není třeba poskytovat i v případě doplnění kasační stížnosti. Stanovení jednoměsíční lhůty k doplnění kasační stížnosti se děje výzvou Nejvyššího správního soudu k doplnění kasační stížnosti. Obdržel-li stěžovatel výzvu k doplnění kasační stížnosti přímo od Nejvyššího správního soudu, nemohou mu vzniknout žádné pochybnosti, že je to právě Nejvyšší správní soud, kterému je třeba takové doplnění adresovat. (...) Nelze také přehlédnout, že zatímco podání kasační stížnosti u krajského soudu nemůže mít i v případě jejího předání s určitým zpožděním, které je běžné, žádné důsledky na řádně zahájené řízení o kasační stížnosti, situace je výrazně odlišná v případě jejího doplnění. Pokud není kasační stížnost po výzvě ve lhůtě doplněna, dojde k jejímu odmítnutí. Vzhledem k tomu, že jde o lhůtu procesní, soud vyčkává na rozhodnutí o odmítnutí i po uplynutí této lhůty jistou dobu, potřebnou k poštovní přepravě, zda ve lhůtě nebylo doplnění kasační stížnosti zasláno prostřednictvím držitele poštovní licence, popřípadě zvláštní poštovní licence anebo předáno orgánu, který má povinnost je doručit. Krajské soudy, jako soudy věcně nepřislušné, přitom nemají žádnou konkrétní lhůtu, ve které mají povinnost doplněné podání doručit Nejvyššímu správnímu soudu jako soudu věcně příslušnému. Nejvyšší správní soud by tak musel vyčkávat velmi dlouhou dobu, než by mohl o odmítnutí kasační stížnosti rozhodnout. Musel by totiž započítat dobu potřebnou k poštovní přepravě od stěžovatele na krajský soud, dobu, ve které bude s podáním nakládat krajský soud, a dobu potřebnou k poštovní přepravě od krajského soudu na Nejvyšší správní soud. Takový postup by nepochybně nevedl k zefektivnění a přehlednosti řízení o kasační stížnosti sjednocením veškerých úkonů pouze v rámci jednoho soudu.“ Podle Nejvyššího správního jsou citované závěry přiměřeně aplikovatelné i pro nyní projednávanou věc, a je tedy nutno důsledně odlišovat režim zachování lhůty podání pro podání žaloby u místně nepřislušného soudu na straně jedné a podání doplnění žaloby (a dalších podání účastníků v již běžícím řízení) na straně druhé.

[17] Již spíše nad rámec výše uvedeného je možno poukázat i na to, že tento výklad k obdobnému ustanovení občanského soudního řádu (viz § 57 odst. 3 o. s. ř.) zastává i civilní judikatura (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 4. 2005, sp. zn. 32 Odo 1095/2004), podle níž, je-li podání adresováno nepřislušnému soudu nebo podáno u nepřislušného soudu, je lhůta zachována pouze tehdy, je-li podání nepřislušným soudem ve lhůtě podáno soudu příslušnému.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Lze tedy uzavřít, že pro posouzení včasnosti doplnění žaloby podaného a adresovaného místně nepřislušnému krajskému soudu nemůže být určující jeho předání nepřislušnému soudu nebo předání k odeslání k nepřislušnému soudu, ale naopak až jeho předání (odeslání) soudu příslušnému. V nyní projednávané věci nebylo mezi účastníky sporné, že posledním dnem lhůty pro odstranění vad žaloby (doplnění žalobních bodů) bylo 17. 8. 2018. Podání stěžovatele však místně nepřislušný městský soud odeslal krajskému soudu až dne 22. 8. 2018, tedy po uplynutí uvedené lhůty. S ohledem na výše

uvedené tedy Nejvyšší správní soud neshledal argumentaci stěžovatele důvodnou. Usnesení krajského soudu, kterým byla žaloba stěžovatele odmítnuta, nebylo nezákonné, důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. nebyl naplněn. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost dle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[19] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 1 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s. Účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšnému žalovanému ovšem žádné náklady v tomto řízení nevznikly, takže mu Nejvyšší správní soud náhradu jeho nákladů nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně 14. března 2019

JUDr. Miloslav Výborný
předseda senátu